

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Covalenco Elena,

Judecători – Guzun Ion și Diaconu Iurie,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, sediul Central, Gheorghieva Dora, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Stamat Victor Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 17.01.2018 – 27.03.2018;
2. instanța de apel: 18.04.2018 – 22.05.2018;
3. instanța de recurs: 19.07.2018 – 31.10.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, din 27 martie 2018 inculpatul Stamat Victor a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, și i-a fost stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, adică 8000 lei.

Au fost respinse, ca neîntemeiate, cerințele procurorului privind obligarea inculpatului de a restitui cheltuielile judiciare în suma de 8485 lei, și anume 160 lei - raportul expertului nr. 1 din 03.01.2017; 2025 lei - serviciile traducătorului; 4200 lei - expertiza nr. 34/12/3-R-393 din 07.11.2017.

Măsura preventivă sub formă de declarație de a nu părăsi țara, aleasă anterior pe data de 03.01.2018 în privința inculpatului Stamat V., s-a dispus de a fi încetată în baza temeiurilor de drept după expirarea termenului, prevăzut de lege în baza art. 195 alin. (5) pct. 1) Cod de procedură penală.

Inculpatului i s-a explicat că el este în drept să achite jumătate din amenda stabilită

dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul când hotărârea a devenit obligatorie spre executare. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Stamat Victor în perioada anului 2014, data, ora și locul nu au putut fi stabilite de către organul de urmărire penală, cu scopul confecționării certificatului fals privind înregistrarea mijlocului de transport pe teritoriul Federației Ruse, împreună cu persoanele neidentificate, folosind hârtia laminată, imprimare color de tip laser, au confecționat un certificat fals cu seria xxxx nr. xxxx din 21.06.2013 pe numele lui Stamat Victor Xxxxx privind înregistrarea automobilului "LexusGS300" (xxxxxxx), cu n/î xxxxx, pe str. Xxxxx, ap. xxx, or. Xxxxx, Xxxxx, pe care îl posedă ilegal, după ce pe data de 01.09.2016 aproximativ la orele 23:10 la punctul de trecere vamal Ceadâr-Lunga – 2, la intrare pe teritoriul Republicii Moldova a prezentat la control certificatul fals indicat seria xxxx nr. xxxx din 21.06.2013 pe numele său.

Prin acțiunile sale Stamat V., a săvârșit infracțiunea, prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal - *confecționarea, deținerea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane.*

În cadrul ședinței de judecată din 28.02.2018, inculpatul Stamat V., a depus cerere, în care a indicat, că recunoaște vinovăția în învinuirea înaintată și a solicitat examinarea cauzei penale în procedura simplificată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor, administrate la etapa urmăririi penale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, sediul Ceadâr-Lunga, Cebotari O., care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea eliberării inculpatului de la încasarea cheltuielilor judiciare în suma de 8485 lei, suportate în cadrul procedurii penale pentru efectuarea expertizelor criminologice nr. 1 din 03.01.2017 (160 lei), nr. 34/12/3-R-393 din 07.11.2017 (4200 lei), nr. 34/12/1-R-6045 din 17.11.2017 (2100 lei), precum și a cheltuielilor suportate pentru serviciile traducătorului (2025 lei) cu emiterea unei noi hotărâri privind obligarea și încasarea cheltuielilor judiciare în venitul statului de la inculpatul Stamat V.

Procurorul necontestând calificarea infracțiunii și pedeapsa stabilită inculpatului, a considerat, că instanța de judecată neîntemeiat a respins demersul procurorului privind încasarea de la inculpatul Stamat V., în venitul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 8485 lei.

Așadar, în cazul dat cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor au fost suportate de către stat, însă art. 229 Cod de procedură penală, prevede posibilitatea obligării condamnatului prin hotărârea judecătorească de a recupera cheltuielile judiciare

indicate, în special în cazul dacă el a săvârșit o infracțiune cu intenție.

În conformitate cu art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, este prevăzută posibilitatea eliberării condamnatului de la recuperarea cheltuielilor judiciare și luarea lor pe contul statului, doar în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Însă, în sentința instanței de judecată astfel de temeuri nu au fost indicate, întrucât la examinarea prezentei cauze penale astfel de temeuri nu au fost stabilite.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 mai 2018 a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, din materialele dosarului rezultă că prezenta cauză penală a fost examinată, la cererea inculpatului Stamat V., în baza probelor administrate la etapa urmăririi penale cu respectarea procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

În contextul dat instanța de apel a considerat, că instanța de judecată corect a calificat fapta inculpatului Stamat V., vinovăția căruia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu este contestată.

Ce ține de cheltuielile privind efectuarea expertizei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia privind respingerea demersului procurorului privind încasarea de la Stamat V., în venitul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 8485 lei, suportate în legătura cu efectuarea în cadrul urmăririi penale a acțiunilor procesuale în prezenta cauza penală, reieșind din următoarele circumstanțe.

Reieșind din caracterul dispozitiv al art. 229 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, instanța a ajuns la concluzia că, impunerea pe seama condamnatului a cheltuielilor de judecată nu poate fi o alegere întâmplătoare a instanței de judecată, deoarece reieșind din sensul legii, această alegere a legislatorului este stipulată prin caracteristica personalității inculpatului și în primul rând prin starea lui materială.

Reieșind din cele susmenționate, precum și din sarcina procesului penal și principiul umanismului, luând în vedere starea materială a inculpatului Stamat V., faptul că el nu este angajat în câmpul muncii, are la întreținere 4 (patru) copii minori, adică are o situație financiară grea, instanța de apel a considerat, că cheltuielile judiciare în mărime de 8485 lei suportate în cadrul urmăririi penale în legătura cu efectuarea expertizelor criminologice, precum și în legătura cu acordarea serviciilor traducătorului nu pot fi încasate de la inculpat, deoarece starea lui materială nu îi oferă posibilitate de a plăti aceste cheltuieli judiciare.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie dispusă încasarea de la inculpatul Stamat V. a cheltuielilor de judecată în beneficiul statului pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 8485 lei, invocând că prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) art. 143 Cod de procedură penală, se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Modificarea dată a legislației procesual-penale în vigoare de asemenea confirmă despre faptul că, cheltuielile de judecată pe cauza penală se pun pe seama condamnatului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea apelului declarat de procuror, prin care a fost solicitată încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în prezenta cauză penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în

urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind respingerea apelului și solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor din contul inculpatului în baza prevederilor legale stipulate în art. 227 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal atestă corectitudinea deciziei instanței de apel și din considerentul că expertizele dispuse în prezenta cauză penală, au fost efectuate până la data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, acesta fiind abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, care până la această dată prevedea că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

În această ordine de idei, se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, -„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizelor judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 56-57, 112), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Găgăuzia, sediul Central, Gheorghieva Dora, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 22 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Stamat Victor Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **07 noiembrie 2018**.

Președinte:

Covalenco Elena

Judecători:

Guzun Ion

Diaconu Iurie